

Aneks Izvještaja o eksternoј evaluaciji za:

Visoku školu za primijenjene i pravne nauke „Prometeј“, Banja Luka

HEAARS broj: 70-9-1/14

Datumi posjete: 27-28.11.2014. godine i 22.01.2015-dodatna provjera.

Lokacija: Visoka škola za primijenjene i pravne nauke “Prometeј”, Banja Luka

Komisija za eksternu evaluaciju: Prof. dr Mitar Perušić, predsjednik, Prof. dr Branko Rakita, Boško Borojević, mr i Nenad Marković.

Koordinator: Tatjana Radaković, mr

Dodatnu provjeru obavili: Prof. dr Mitar Perušić, predsjednik i Tatjana Radaković, mr, koordinator

Kriterijumi evaluacije: Standardi i smjernice za osiguranje kvaliteta u evropskom prostoru visokog obrazovanja – ESG (Standards and Guidelines for Quality Assurance in European Higher Education Area - European Association for Quality Assurance in Higher Education, 2009, Helsinki, 3rd edition) i Kriterijumi za akreditaciju visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini (Službeni glasnik BiH broj: 75/10).

1.0 Podaci o visokoškolskoj ustanovi

Podaci o visokoškolskoj ustanovi	
Naziv, adresa i e-mail adresa institucije	Visoka škola za primijenjene i pravne nauke „Prometej“, Knjaza Miloša 10a Banja Luka, prometej@prometejbl.edu.ba
Internet adresa	www.prometejbl.edu.ba
Naziv, broji datum akta o osnivanju	Odluka o osnivanju; 03-001/07-01 od 15.5.2007. godine
Poresko-identifikacioni broj (PIB)	4402659960007
Matični broj dodijeljen od Republičkog zavoda za statistiku	11022553
Ime, prezime i adresa (naziv i sjedište) osnivača	Ilić Velimir, Branislava Nušića 9.
Broj i datum odluke o imenovanju lica ovlašćenog za zastupanje	04-C-113/2013-1 18.10.2013. godine
Broj i datum dozvole za rad visokoškolske ustanove	1. Rješenje o ispunjenosti uslova za početak rada: 07.2-4872-2/07 od 13.8.2007. godine; Dozvola za rad 07.2-9625/07 od 28.12.2007. godine; 2. Rješenje o ispunjenosti uslova za početak rada: 07.023/612-238-2/10 od 30.8.2010. godine; Dozvola za rad 07.023/612-238-3/10 od 16.9.2010. godine;
Broj i datum dozvole za rad van sjedišta	1. Rješenje o ispunjenosti uslova za početak rada: 07.023/612-619-1/11 od 14.4.2011. godine; Dozvola za rad van sjedišta 07.023/612-619-2/10 od 18.5.2011. godine;
Organizacione jedinice koje se posjećuju i odgovorna lica	
Kontakt osoba (zaposjetu)	Mr Jelena Milinković
Broj telefona	051/315-820

Prije dodatnog obima provjere, visokoškolska ustanova je predočila dokumentaciju u štampanom i elektronskom obliku na srpskom jeziku. Sastavni dio ovog Aneksa izvještaja čini Dokumentaciona osnova za ocjenjivanje data u Prilogu 1. Aneksa izvještaja.

Studijski programi koje je visokoškolska ustanova prijavila u svrhu pregleda ispunjenosti kriterijuma za institucionalnu akreditaciju:

Programi prijavljeni za evaluaciju		
Naziv studijskog programa:	Nivo studija	Naziv(i) izlaznih kvalifikacija
Poslovna ekonomija -240 ECTS	I ciklus	Diplomirani ekonomista- 240 ECTS

2.0 Dodatni obim ocjenjivanja na osnovu Pisma očekivanja

2.1 Prethodne aktivnosti

Na osnovu pisma očekivanja broj 89-1-1/14 od 13.01.2015., predmetnoj visokoškolskoj ustanovi je dat rok od godinu dana da unaprijedi stanje u VŠU s obzirom na najniže ocijenjene kriterije iz Izvještaja o eksternoj evaluaciji broj 70-9/14. Iz tog izvještaja, a na osnovu prethodno pomenutih kriterija, VŠU je zajedno sa Agencijom usaglasila Akcioni plan koji sadrži aktivnosti koje je ustanova obavezna da ispuni u roku od godinu dana, od dana izdavanja pisma očekivanja. Akcioni plan sadrži i obuke iz Plana obuka Agencije, koje su identifikovane kao neophodne za predstavnike VŠU, odnosno rukovodstvo i direktne učesnike u procesu obezbjeđenja kvaliteta:

-Modul 1: Koncept visokog obrazovanja prema bolonjskim principima, ECTS metodologija

-Modul 2: Interni sistem obezbjeđenja kvaliteta

-Modul 3: Donošenje, razvoj i revizija studijskih programa

-Modul 5: Eksterno osiguranje kvaliteta u evropskom prostoru visokog obrazovanja

Predstavnici visokoškolske ustanove Visoka škola za primijenjene i pravne nauke „Prometej“ su aktivno učestvovali i završili sva četiri modula predviđenih obuka čime je taj segment Akcionog plana u potpunosti ispunjen.

Akreditacijsko vijeće Agencije za akreditaciju VŠU RS je na svojoj sjednici održanoj 15.12.2015. preporučilo da dodatni obim ocjenjivanja, godinu dana nakon izdavanja pisma očekivanja, izvrše Predsjednik komisije za eksternu evaluaciju i koordinator iz Agencije za akreditaciju VŠU RS i o tome izvijeste ostale članove Komisije.

Agencija za akreditaciju visokoškolskih ustanova Republike Srpske svim članovima Komisije dostavila je, u elektronskoj formi, materijal na kojem su dokumenti koje je visokoškolska ustanova Visoka škola za primijenjene i pravne nauke „Prometej“, Banja Luka dostavila kao dokaz ispunjenja Akcionog plana koji je zasnovan na preporukama iz Izvještaja o eksternoj evaluaciji Visoke škole za primijenjene i pravne nauke „Prometej“ a koje se odnose na najniže ocijenjene kriterije na osnovu kojih je i proistekao ishod eksterne evaluacije, odnosno pismo očekivanja. Ostali članovi Komisije su elektronski dostavili svoje mišljenje o predloženoj dokumentaciji, kao i svoja zapažanja o svemu što treba biti predmet provjere tokom posjete.

Na sastanku, održanom 22.01.2016., neposredno prije posjete VŠU, utvrđena je metodologija dodatnog ocjenjivanja, u skladu sa Pravilnikom o akreditaciji visokoškolskih ustanova.

2.2 Posjeta visokoškolskoj ustanovi

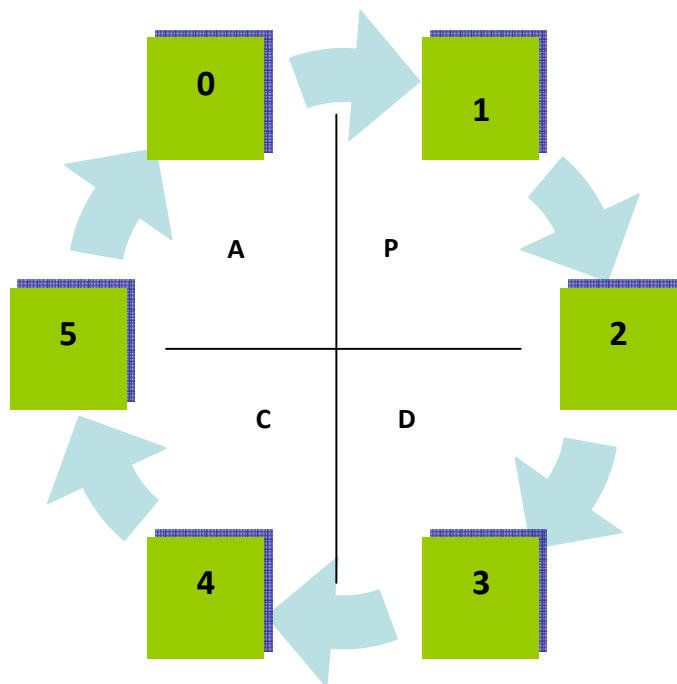
Predsjednik Komisije i koordinator Komisije su dodatni obim ocjenjivanja izvršili u prisustvu direktora visokoškolske ustanove Mr Jelene Milinković. Tokom provjere su predloženi dokazi koji potkrepljuju prethodno dostavljenu dokumentaciju. Vođen je i zapisnik koji sadrži spisak učesnika u provjeri kao i spisak dokumentacije koja je data na uvid. Zapisnik je dostupan u arhivi Agencije, dosije Visoke škole za primijenjene i pravne nauke „Prometej“, Banja Luka.

3.0 Mišljenje o ishodu eksterne evaluacije

Eksterna evaluacija je urađena provjerom nivoa ispunjenosti zahtjeva ESG standarda i Kriterijuma za akreditaciju visokoškolskih ustanova u izvođenju sljedećeg studijskih programa u Visokoj školi za primijenjene i pravne nauke:

- Poslovna ekonomija

Skala za ocjenjivanje se zasniva na PDCA krugu i EFQM modelu i predstavljena je na sljedeći način:

Kriterijumi za ocjenu:

0 – nema dokaza ili postoje djelimični, nepouzdana dokazi ispunjenja zahtjeva (potpuno novo ili strano u organizaciji),

1 – zahtjev je planiran – postoji samo na papiru – P (plan),

2 – zahtjev je planiran i djelimično sproveden – i na papiru i primijenjen – D (djelo),

3 – zahtjev je planiran, sproveden i prate se efekti – C (provjera),

4 – zahtjev je planiran, sproveden, prate se efekti i poredi s drugima – A (poređenje/unapređenje) i

5 – zahtjev je planiran, sproveden, prate se efekti i uvode stalna prilagođavanja i poboljšanja na osnovu poređenja sa najboljima.

I	VŠU ne ispunjava zahtjev	0
II	VŠU djelimično ispunjava zahtjev	1
III	VŠU pretežno ispunjava zahtjev	2 i 3
IV	VŠU u potpunosti ispunjava zahtjev	4 i 5

3.1 Ocjena kvaliteta po pojedinačnim kriterijumima

A.4 Ocjenjivanje studenata						
Zahtjevi ESG standarda 1. 3) i BiH kriterija g1) i g2)						
Dobre strane: Postoje Pravilnik o ocjenjivanju i kriterijumi ocjenjivanja, odnosno procedure za ocjenjivanje studenata. Ažuriranja silabusa u skladu sa pravilima ocjenjivanja. Visokoškolska ustanova prikuplja podatke o prolaznosti studenata po ispitnim rokovima.						
Slabe strane: Pravilnik o načinu provjere znanja i ocjenjivanju nije dostupan na veb stranici, kao ni Pravilnik o pravilima studiranja na osnovnim studijama. Silabusi nisu dostupni studentima kako bi bili informisani o načinima ispitivanja i ocjenjivanja tokom semestra/akademske godine. Komisija je uočila značajna odstupanja u metodologiji ocjenjivanja u praksi u odnosu na navedene procedure i Statut ustanove. Ne izrađuje se ukupna prolaznost po studijskim programima, kao i po godinama studija.						
Preporuke za unapređenje: Visokoškolska ustanova treba naglasiti predispitne i ispitne obaveze studenata i u skladu s time i bodovnu raspodjelu. Izraditi procedure ocjenjivanja u kome se detaljno razrađuju procesi ocjenjivanja te obaveze studenta ali i obaveze nastavnog osoblja, te vidovi kontrole provođenja ovog procesa. Učiniti dostupnim na veb stranici procedure ocjenjivanja. Usvajati ili izmjene ili potvrditi postojeće silabuse na početku svake akademske godine od strane Senata. Uspostaviti trend praćenja prolaznosti po studijskim programima. Uspostaviti neto generacijsku prolaznost.						
<u>Posjeta VŠU na dan 22.01.2016.:</u> <i>VŠU je donijela novi Pravilnik o načinima provjere znanja i ocjenjivanju studenata od 23.01.2015. godine broj 04-S-1/2015. Pravilnik objavljen i javno dostupan studentima i drugim zainteresovanim stranama na web stranici VŠU. Analiza prolaznosti po godinama i drugim kriterijumima je izvršena, str 59. Samoevaluacionog izvještaja za školsku 2014/2015. Zapisnici o ocjenjivanju u skladu sa novim Pravilnikom.</i>						
Ocjena kriterija:	0	1	2	3	4	5
Nivo ispunjenosti zahtjeva:	I	II	III	IV		

A.7 Informacioni sistemi

Zahtjevi ESG standarda 1. 6) i BiH kriterija e1) , e2) , e3) i e4)

Dobre strane:

Visokoškolska ustanova prikuplja podatke. Postoji izrađena analiza prolaznosti studenata.

Slabe strane:

U samoevaluacijskom izvještaju nisu prezentovani svi potrebni indikatori, npr. generacijska prolaznost, naučni kartoni zaposlenih i dr. Neredovno je prikupljanje i analiziranje informacija za unapređenje kvaliteta rada. Ručno se izrađuju analize prolaznosti. Ne postoji informacioni sistem koji, između ostalog, omogućava precizne analize prolaznosti, precizne podatke o studentima, kao i o zaposlenom osoblju. Analize indikatora kvaliteta ne postoje. Ne postoji poređenje indikatora kvaliteta sa drugom sličnom visokoškolskom ustanovom.

Preporuke za unapređenje:

Značajno raditi na unapređenju i izradi (ili nabavci) savremenih informacionih paketa. Podijeljena su mišljenja u pogledu informacionog sistema u smislu da, ako se posmatra kao neka baza podataka, tada informacioni sistem uslovno postoji, ali postoji značajna mogućnost za unapređenje istog sa aspekta obrade podataka. Uspostaviti sistem mjerljivih indikatora kvaliteta. Raditi na razvoju informacionog sistema koji bi omogućavao precizne analize prolaznosti, podatke i analize broja studenata, kao i zaposlenog osoblja. Uspostaviti sistem prikupljanja, analiziranja i praćenja indikatora kvaliteta. Distribuisati indikatore kvaliteta relevantnim tijelima.

Posjeta VŠU na dan 22.01.2016.:

VŠU vrši analizu prolaznosti u skladu sa postojećim raspoloživim informacionim sistemom te obezbjeđuje dostupnost materijala studentima on-line (<http://novi.prometejbl.edu.ba>). U toku je analiza ponude i razrada mogućnosti saradnje sa kompanijom Lanaco u cilju dizajna potrebnog IS. Sistem djelimično unaprijeđen ali postoje mogućnosti za dalje unapređenje i izrade evidencije. Samoevaluacijski izvještaj dostupan u studentskoj službi, zaposlenima i svim upravnim tijelima VŠU.

Ocjena kriterija:	0	1	2	3	4	5
Nivo ispunjenosti zahtjeva:	I	II	III	IV		

A.8 Prezentacija informacija za javnost

Zahtjevi ESG standarda 1. 7) i BiH kriterija ž1) , ž2) i ž3

Dobre strane:

Postoji web stranica visokoškolske ustanove i prezentuju se informacije o studijskim programima, i zvanjima koji se nude. Veb stranica dostupna na srpskom i dio na engleskom jeziku. Informator za buduće studente dostupan na veb stranici.

Slabe strane:

Određene jezičke opcije nisu raspoložive u svakom trenutku. Nisu svi dokumenti prevedeni na engleski jezik na veb stranici. Ne postoje formalizovane strategije i politike komunikacije sa javnošću. Na zgradi Prometeja se nalazi oglas/natpis za studijske programe gdje su isti navedene kao fakulteti, dok Prometej ima dozvolu za rad kao Visoka škola.

Preporuke za unapređenje:

Postoji mogućnost unapređenja postojeće veb stranice ili izrade nove, posebno jezičkih opcija (obzirom na mogućnost međunarodne saradnje). Uskladiti politiku komunikacije sa realnim stanjem VŠU u cilju izbjegavanja zabune za studente i roditelje da li se radi o Visokoj školi ili fakultetima. Izraditi strategiju komunikacije, koja uključuje internu i eksternu komunikaciju. Jasno navesti akademsku godinu za koju važi informator za buduće studente.

Posjeta VŠU na dan 22.01.2016.:

Izrađena nova web stranica (<http://novi.prometejbl.edu.ba>), sa jezičkim opcijama. Uklonjen naziv Fakulteta sa objekta VŠU kao organizacionih jedinica, s obzirom da VŠU organizaciono ima isključivo studijske programe. Izrađen i postavljen vodič za studente na web-stranici. Strategija razvoja usvojena, u narednom periodu će kao integralni dio strategije razvoja biti definisana i strategija komunikacije (ali ne kao zaseban dokument, obzirom da VŠU smatra da za istu nema potrebu). Određene aktivnosti na unpređenju komunikacije provedene (informator, javna dostupnost, nova web stranica). Za sve kriterijume razraditi akcioni «Follow-up» plan unapređenja kvaliteta VŠU.

Ocjena kriterija:	0	1	2	3	4	5
Nivo ispunjenosti zahtjeva:	I	II	III	IV		

A.9 Međunarodna saradnja						
Zahtjevi BiH kriterija z1) , z2) i z3						
Dobre strane: Visokoškolska ustanova nastoji obezbjediti određene oblike međunarodne saradnje. Izrada aplikacije jednog međunarodnog projekta.						
Slabe strane: Saradnja nije u potpunosti realizovana, posebno u domenu međunarodnih projekata, razmjene nastavnog kadra ili studenata. Relativno kasno imenovan tim za međunarodnu saradnju. Ne postoji funkcionalno organizacijsko mjesto za međunarodnu saradnju. Nije vidljiv pregled finansijskih i drugih resursa za podršku međunarodnim aktivnostima. Relativno mali broj ugovora sa institucijama izvan BiH. Pravno gledano međunarodna saradnja je komisiji dokazana saradnjom samo sa dvije institucije u Srbiji. Nepostojanje zajedničkih programa sa nekom inostranom institucijom.						
Preporuke za unapređenje: Postoje značajne mogućnosti za unapređenje međunarodne saradnje i implementaciju postojećih bilateralnih ugovora. Informisati zaposlene i studente o različitim oblicima i programima međunarodne saradnje, kao i mobilnosti. Nastojati graditi kolegijelne sporazume sa sličnim ustanovama iz inostranstva po pitanju realizacije zajedničkih projekata i programa. Preporučuje se rad na intenziviranju saradnje sa zemljama van regiona tj. van granica bivše SFRJ. Na veb stranici ustanove postavljati redovno informacije o programima međunarodne saradnje, kao i o aktuelnim stipendijama i trendovima u oblasti međunarodne saradnje i internacionalizacije.						
<u>Posjeta VŠU na dan 22.01.2016.:</u> <i>Potpisana 3 sporazuma o međunarodnoj saradnji (Sporazum o partnerstvu i naučnoj saradnji sa WWEDU D.O.O JOSEPH SCHUMPETER INSTITUT WELS, SCHOOL OF APPLIED STUDIES, Ugovor o saradnji visokoškolskih ustanova sa ZENTRALVERBAND ZUR FORDERUNG DER WIRTSCHAFT, LUZERN, Švajcarska, Sporazum o partnerstvu i naučnoj saradnji sa WWEDU D.O.O HANS SACHS INSTITUT WELS, SCHOOL OF ADVANCED STUDIES) iz maja 2015, od kojih je jedan stupio na snagu, a 2 su u proceduri. Razriješen prethodni tim za međunarodnu saradnju (Odluka broj 04-C-71/2015 od 09.10. 2015) i imenovan novi sastav na čelu sa Prof. Sašom Mičićem kao koordinatorom za međunarodnu saradnju. Sredstva za međunarodnu saradnju nisu posebno naznačena, te su dio integralnog poslovnog planiranja VŠU. VŠU predala zahtjev za licenciranju studijskog programa «Međunarodna diplomatija-politikologija» kroz koju se namjerava ostvariti domaća i međunarodna saradnja u zajedničkim programima. Realizovan projekat od strane Ministarstva nauke i tehnologije Republike Srpske, jedan projekat (kao partneri) u okviru ERASMUS programa koji je u postupku ocjene. Za sve kriterijume razraditi akcioni «Follow-up» plan unapređenja kvaliteta VŠU.</i>						
Ocjena kriterija:	0	1	2	3	4	5
Nivo ispunjenosti zahtjeva:	I	II	III	IV		

3.3 Preporuka za akreditaciju

Nakon uvida u dodatnu dostavljenu dokumentaciju, posjete visokoškolskoj ustanovi i analiziranja relevantnih dokumenata, procedura i načina funkcionisanja visokoškolske ustanove u segmentima koji su nakon prve posjete bili najslabije ocijenjeni, uzimajući u obzir da osiguranje kvaliteta predstavlja stalno unapređenje performansi svih procesa ustanove, Komisija je preporučila određene mjere i aktivnosti za unapređenje osiguranja kvaliteta, koje su navedne u Poglavlju 3 Izvještaja i Aneksa izvještaja. Na osnovu prethodnog, vrednovan je sledeći nivo ispunjenosti zahtjeva onih standarda i kriterijuma koji su prethodno bili najslabije ocijenjeni:

KRITERIJUMI	NIVO ISPUNJENOSTI
A4. Ocjenjivanje studenata	III
A7. Informacioni sistemi	III
A8. Prezentacija informacija za javnost	III
A9. Međunarodna saradnja	III

Na osnovu ukupnog vrednovanja kvaliteta, Komisija je utvrdila da Visoka škola za primijenjene i pravne nauke „Prometej“, Banja Luka **ispunjava uslove za izdavanje Rješenja o akreditaciji na period od pet godina** i daje preporuku Agenciji za akreditaciju visokoškolskih ustanova Republike Srpske da sprovede postupak.

Članovi komisije:

Prof. dr Mitar Perušić, predsjednik

_____

Prof. dr Branko Rakita, član

_____

Boško Borojević, mr, član

_____

Nenad Marković, član

_____